

Karar Tabanlı Öğrenme Modelinin Öğretmen Adaylarının Karar Verme Becerilerine Etkisi: Karakter ve Değer Eğitimi*

The Effect of Decision-Based Learning Model on Decision Making Skills of Prospective Teachers: Character and Value Education**

Gülşah KURU, Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi | Corresponding Author, Assistant Professor.
Muş Alparslan Üniversitesi, Muş/Türkiye | Muş Alparslan University, Muş/Türkiye
g.kuru@alparslan.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2428-9972
ROR: 009axq942

Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU, Arş. Gör. | Research Assistant.
Muş Alparslan Üniversitesi, Muş/Türkiye | Muş Alparslan University, Muş/Türkiye
f.akgul@alparslan.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3539-2027
ROR: 009axq942

ISSN: 1303-880X
e-ISSN: 2667-7504
dergipark.org.tr/tr/pub/ded

Makale Türü / Article Type:

Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received Date: 23.09.2024

Kabul Tarihi / Accepted Date: 23.01.2025

Yayın Tarihi / Published Date: 25.06.2025

Lisans / Licence: CC BY-NC-4.0.

Tr/En: Tr

Atıf/Citation: Kuru, G. & Akgül Çobanoğlu, F. (2025). Karar Tabanlı Öğrenme Modelinin Öğretmen Adaylarının Karar Verme Becerilerine Etkisi: Karakter ve Değer Eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 23(49), 1-30
<https://doi.org/10.34234/ded.1555030>

Çıkar Çatışması / Competing Interests:

Yazarlar, çıkar çatışması olmadığını beyan ederler. / The authors declare that they have no competing interests.

Yazar Katkıları / Author Contributions:

Gülşah KURU, (%60), Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU (%40)

* Bu çalışma için gerekli olan etik kurul izni Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 7 Mart 2024 tarihli 5/53 numaralı kararıyla verilmiştir.

** The ethics committee permission required for this study was granted by Muş Alparslan University Scientific Research and Publication Ethics Committee with the decision number 5/53 dated March 7, 2024.

Öz

Bu araştırmada, öğretmen adaylarının karar verme becerilerinin geliştirilmesi ve değerler eğitimi, ilkökulda yer alan farklı disiplinlerin içerikleriyle ilişkilendirerek nasıl uygulayabileceklerine dair bilgi ve beceri sahibi olmaları amaçlanmaktadır. Araştırmada, karma desen melez yaklaşımlarından, karma yöntemler deneysel çalışması yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın nicel bölümünde tek gruplu ön test-son test deneysel desenden yararlanılmıştır. Araştırmanın örnekleme, olasılıklı olmayan örnekleme türlerinden uygun örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın nicel bölümünü, çalışmaya her hafta katılımı devamlılık gösteren, gönüllü 27 öğretmen adayı; nitel bölümünü ise gruplara ayrılmış (7 grup) bu öğretmen adaylarından her gruptan rastgele olacak şekilde seçilen birer kişi, toplamda 7 kişi oluşturmuştur. Araştırma kapsamında; öğretmen adayları tarafından hazırlanan ders planları (Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersleri) ve öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen nitel veriler, araştırmanın deneysel desenini desteklemek amacıyla kullanılmıştır. Araştırmada, “Melbourne Karar Verme Ölçeği’nden” veri toplama aracı olarak yararlanılmıştır. Araştırmanın bir başka veri toplama aracı, öğretmen adaylarının kendilerinin hazırladıkları ders planlarıdır. Araştırma kapsamında, yarı yapılandırılmış görüşmelerden de yararlanılmıştır. Karma yöntemle tasarlanan araştırmanın nicel kısmına ilişkin verilerinin analizinde bağımlı gruplar t-testi; nitel kısmına ilişkin verilerinin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma bulgularından elde edilen sonuca göre; Karar Tabanlı Öğrenme Modeli’yle tasarlanmış ders planı hazırlama sürecinin, öğretmen adaylarının karar verme aşamalarındaki öz saygılarını anlamlı düzeyde geliştirdiği; ancak karar verme stillerini değiştirmediği ayrıca öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda, öğretmen adaylarının değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama becerilerinin ve öğretme motivasyonlarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Beceri Eğitimi, Karakter ve Değer Eğitimi, Karar Tabanlı Öğrenme Modeli, Karar Verme Becerisi.

Abstract

In this research, it is aimed to develop the decision-making skills of prospective teachers and to provide them with the knowledge and skills on how to apply val-

ues education most effectively in their classrooms. In the research, mixed methods experimental study approach, one of the mixed design hybrid approaches, was used. In the quantitative part of the research, a single-group pretest-posttest experimental design was used. The sample of the study was determined by convenience sampling, which is a non-probability sampling type. The quantitative part of the study consisted of 27 volunteer teacher candidates who continued to participate in the study every week; the qualitative part consisted of 7 people in total, one person randomly selected from each group, divided into groups (7 groups). In the scope of the research; lesson plans prepared by students and qualitative data obtained from interviews with students were used to support the experimental design. In the study; “Melbourne Decision Making Scale” was used. In the scope of the research; regarding the quantitative method was used. Within the scope of the research, lesson plan evaluation criteria developed by the researchers were used to evaluate the lesson plans prepared by the teacher candidates. Additionally, semi-structured interviews were used in the qualitative dimension of the research. In the analysis of the quantitative data of the research, dependent groups t-test; content analysis was used to analyze the qualitative data. According to the results obtained from the research findings; it was determined that the decision-based learning model significantly improved the self-esteem of teacher candidates in their decision-making processes, did not change their decision-making styles, increased their lesson plan preparation skills and increased their teaching motivation.

Keywords: Values Education, Skills Training, Character and Value Education, Decision-Based Learning Model, Decision-Making Skill.

Giriş

İnsanların tutum ve davranışlarını belirleyen ve bu tutum ve davranışları biçimlendirip yönlendirmede önemli rol oynayan kavram “değer” olarak tanımlanmaktadır (Kulaksızoğlu ve Dilmaç, 2000). Eğitimin en önemli işlevlerinin kültürel mirasın geleceğe aktarılması, bireyin toplumun bir üyesi olması için sosyalleşmesi ve toplumsal kalkınma olduğu ifade edilmekte olup bu işlevlerin, değerler eğitimi yoluyla öğrencilere kazandırılacağı düşünülmektedir (Tezgel, 2006; Yağan-Güder, 2015). Bir toplumun değerlerini bilmesi ve eğitim sürecinde bu değerlerin öğrencilere kazandırılması özellikle çocuğun okulla tanıştığı ilk yıllardan olan ilkokullarda önem arz etmektedir.

Değerler eğitimi, bir toplumun geleceğine yön veren, o toplumun sahip olduğu birikimi gelecek kuşaklara aktaran süreç olarak ifade edilebilir. Değerlerini bilen

ve bu değerleri aktaran toplumların özlerini kaybetmeden değişim ve gelişim sürecine uyum sağlayacakları söylenebilir. Ülkemizde, okullarda değer eğitiminin önemine vurgu yapıldığı, derslerin öğretim programlarında değerlere ve değer öğretimine ilişkin içeriklerin yer aldığı görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2018 yılı ilkokul öğretim programlarında yer alması kararlaştırılan 10 kök değer bulunmaktadır. Bu değerler: Adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, sevgi, saygı, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik olarak belirtilmiştir (Mili Eğitim Bakanlığı, 2018). 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ilkokul öğretim programları temel disiplinler (hayat bilgisi, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilimleri ve matematik) açısından incelendiğinde; değerler eğitimi önceki öğretim programlara nazaran daha fazla önem verildiği görülmektedir. Programların içeriklerinde, değerlerini özümseyen bireylerin yetiştirilmesi hedeflenerek değer odaklı eğitimi ön plana çıkaran, milli ve manevi değerlerin ilgili disiplinlerin içerikleriyle uygulamalı bir şekilde işleneceği öğretim süreci üzerinde durulmuştur. Ayrıca, telkin, değer açıklama, ahlaki ikilem, değer analizi, eylem ve gözlem yoluyla öğrenme gibi değer öğretiminde kullanılabilecek yaklaşımlar belirtilmiştir. 2024 hayat bilgisi dersi öğretim programında değerlerin, “çalışkanlık, dürüstlük, estetik, saygı, sevgi, vatanseverlik, adalet, mütevazılık, özgürlük, sabır, mahremiyet, sağlıklı yaşam, sorumluluk, temizlik, aile bütünlüğü, merhamet, duyarlılık, dostluk, tasarruf ve yardımseverlik” olarak ele alındığı görülmektedir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2024a]. 2024 yılı sosyal bilgiler dersi öğretim programı 4.sınıf açısından incelendiğinde programda: “Aile bütünlüğü, adalet, çalışkanlık, dostluk, bağımsızlık, duyarlılık, sorumluluk, dürüstlük, mütevazılık, saygı, sevgi, estetik, merhamet, sağlıklı yaşam, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik, tasarruf, mahremiyet ve sabır” değerlerinin yer aldığı görülmektedir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2024b]. 2024 yılı Türkçe dersi öğretim programı incelendiğinde; ilk temanın doğrudan değerlere yönelik olduğu ve programda “estetik, saygı ve sorumluluk değerleri öncelikli olmak üzere; çalışkanlık, merhamet, mütevazılık, vatanseverlik, dostluk, dürüstlük, sevgi, adalet, mahremiyet ve özgürlük” değerlerinin bulunduğu tespit edilmiştir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2024c]. 2024 yılı Matematik dersi öğretim programı incelendiğinde: “Çalışkanlık değerinin ön plana çıktığı, bunun yanı sıra; estetik, tasarruf, vatanseverlik, dostluk, sorumluluk, aile bütünlüğü, yardımseverlik, adalet, sabır, mütevazılık, saygı ve duyarlılık” değerlerine yer verildiği görülmektedir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2024d]. 2024 yılı fen bilimleri dersi öğretim programı 3 ve 4.sınıflar açısından incelendiğinde ise programda “adalet, çalışkanlık, sorumluluk, dürüstlük, estetik, mahremiyet, vatanseverlik, yardımseverlik, sağlıklı

yaşam, saygı, duyarlılık, sabır, tasarruf, temizlik, merhamet ve dostluk” değerlerinin bulunduğu ifade edilebilir [Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), 2024e].

Değerler eğitiminde, bireylerin kendilerini tanıyıp düşünce sistemlerinde karar verebilme yetisi kazanmalarının amaçlandığı söylenebilir (Akbaş, 2008). Bireylerin, değerleri kavrayıp bu değerleri davranışlara dönüştürme süreçlerinde karar verme becerisinin önemi ortaya çıkmaktadır. Karar verme becerisi, farklı seçenekler arasından seçim yapılmasını ifade eden bilişsel ve davranışsal çabaların tümü olarak tanımlanmaktadır (Deniz, 2004). Karar verme becerisi ile değerler eğitimi ilişkilendirildiğinde bireylerin bireysel ve toplumsal gelişme yönünde topluma uyumlu, ahlaklı, manavi değerlerle donanmış olarak yetiştirilmesinde doğru seçimler yapmaları önem taşımaktadır. Bu noktada karar verme becerisi devreye girmektedir. Dolayısıyla, değerler eğitimi sürecinde karar verme becerisinin etkisi rolü yatsınamaz bir gerçekliktir.

Karar verme sürecinde bireylerin özsaygıları, kendine güvenleri önem taşımaktadır. Karar verme sürecinde öz-saygı, bireylerin karar verirken özgür hissedip kendilerine güvenmeleri şeklinde tanımlanmaktadır (Avşaroğlu ve Üre, 2007). Karar verme sürecini aktif yönetebilen, öz güveni yüksek ve aldığı kararları ifade edebilen bireylerin sayısının artması, günümüz koşullarında önemli ve gerekli görülmektedir. Karar verme stiline ise; bireylerin herhangi bir durum karşısında gösterdikleri alışılmış tepki olduğu ve karar verme sürecinin karar verme stillerine göre şekillendiği belirtilmektedir (Şahin ve Ertural, 2020). Alanyazında, farklı karar verme stilleri bulunmakta olup kaçınan, panik, erteleyici ve dikkatli olarak ifade edilen karar verme stilleri, bu stillerin önemlilerinden olarak görülmektedir (Deniz, 2004; Seçer vd., 2022). Karar verme sürecinde öz saygının ve karar verme stillerinin önem arz ettiği söylenebilir.

Öğrencilerin karar verme süreçlerini geliştirdiği ifade edilen farklı yöntem ve teknikler (tartışma, altı şapkalı düşünme, beyin fırtınası, CoRT vb.) bulunmaktadır. Bunların yanı sıra yeni, güncel yöntem ve tekniklere de ihtiyaç duyulmaktadır. Alanyazından erişilen bilgiler incelendiğinde, karar tabanlı öğrenme modelinin, eğitimde kullanıldığı ve öğrencilerin karar verme becerilerinin gelişiminde olumlu yönde etkili olduğu çalışmalara rastlanmıştır (Cardenas vd., 2020; Owens ve Mills, 2021; Plummer vd., 2022; Sansom vd., 2019; Tesseyman vd., 2023; Vogeler vd., 2022). Karar Tabanlı Öğrenme Modeli, öğrencilerin bir problemin unsurlarını sistematik olarak parçalamalarına yardımcı olmak için kullanılmaktadır (Kim vd., 2019). Bu modelde öğrencilere sunulan örnek olay, hikâye, görseller vb. üzerine konuşulur. İçerik bir uzman tarafından, karar modeline göre düzenle-

nir. Öncelikle koşullu bilginin/şemanın geliştirilmesi ardından bilgiyle yeni edinilen şema bağlamında değerlendirilmesi sağlanır. Son aşamada ise derinlemesine kavramsal teorik bilgi geliştirilir. Alınan kararların nedenleri, koşullanmış şema içerisinde açıklanır (Plummer vd., 2017; Plummer vd., 2022; Vogeler vd., 2022). Karar tabanlı öğrenme sürecinin aşamaları ve değerler eğitiminde karar verme becerisinin önemi dikkate alındığında, karar tabanlı öğrenme modelinin yöntem olarak kullanılacağı bir öğrenme-öğretme sürecinin öğrencilerde karar verme becerisinin gelişiminde faydalı olacağı söylenebilir.

Değerlerini bilen, özümseyen, eğitim-öğretim süreçlerinde değer eğitimi yaklaşımlarına karar verip uygulayabilen, karar verme becerisi kazanmış sınıf öğretmenleri bu değerleri öğrencilerine kazandırma konusunda etkili uygulamalar gerçekleştireceklerdir. Geleceğin sınıf öğretmeni olan öğretmen adayları tarafından bu değerlerin bilinmesi, benimsenmesi, içselleştirilmesi ve öğretiminde alacakları kararlarla sınıf içerisinde ilkökul öğrencilerine bu değerleri edindirmeleri önemli görülmektedir. Değerler eğitiminin karar verme yetisiyle doğrudan ilişkili olması, değer kazandırmanın karar tabanlı öğrenme modeli ile gerçekleştirilebileceği ve literatürde karar tabanlı öğrenme modelinin değerler eğitiminde kullanıldığına dair herhangi bir çalışmaya rastlanmayışı, bu araştırmanın gerçekleştirilme sebepleri olarak görülmektedir. Bu çalışmada; sınıf öğretmenliği bölümü 4.sınıf öğretmen adaylarına, “Karakter ve Değer Eğitimi” dersi kapsamında, değerler öğretimine ilişkin eğitim karar tabanlı öğrenme modeline uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının karar verme becerilerinin geliştirilmesi ve değerler eğitimi, sınıflarında etkili bir şekilde nasıl uygulayabileceklerine dair bilgi ve beceri sahibi olmaları amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda; Karakter ve Değer Eğitimi dersi kapsamında, karar tabanlı öğrenme modelinden yararlanılması, öğretmen adaylarının karar verme süreçlerindeki:

- a. öz saygıları
- b. karar verme stilleri
- c. değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama süreçleri üzerinde etkili midir?
- d. Karakter ve Değer Eğitimi dersi kapsamında, karar tabanlı öğrenme modelinden yararlanılma sürecine ilişkin olarak öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir? sorularına yanıt aranmıştır.

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın yöntemine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, karma desen melez yaklaşımlarından, karma yöntemler deneysel çalışması yaklaşımı kullanılmıştır. Plano-Clark ve Ivankova (2018) bu modeli, deneysel işlemin gerçekleşme sürecine nitel veri toplama araçlarının dahil edilmesiyle kullanılan model olarak ifade etmektedir. Araştırmanın nicel bölümünde tek gruplu ön test-son test deneysel desenden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında; öğrenciler tarafından hazırlanan ders planları ve öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen nitel veriler, deneysel deseni desteklemek amacıyla kullanılmıştır.

2.2. Evren-Örneklem/Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, olasılıklı olmayan örnekleme türlerinden uygun örnekleme ile belirlenmiştir (Cohen vd., 2007). Uygun örneklemede araştırmacı, çalışması kapsamında rahat ulaşacağı (Yıldırım ve Şimşek, 2018) ve araştırmasına katılmaya gönüllü olan örneklem grubu ile çalışır (Gravetter ve Forzano, 2012). Bu araştırmanın örneklem grubunu Muş Alparslan Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, son sınıf öğrencileri/öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırma, Karakter ve Değer Eğitimi dersi kapsamında, 26 Şubat-20 Mayıs 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılmaya gönüllü olup tam katılım gösteren öğretmen adayları (14 kadın, 13 erkek) araştırmaya dâhil edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu bölümde, araştırmanın veri toplama araçlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın veri toplama araçlarını; Melbourne karar verme ölçeği, ders planı değerlendirme anahtarı ve yarı yapılandırılmış görüşme formları oluşturmaktadır.

2.3.1. Melbourne Karar Verme Ölçeği

Araştırma kapsamında; nicel yönetime yönelik olarak, sınıf öğretmeni adaylarına uygulama öncesi ve sonrası olmak üzere Mann vd. (1998) tarafından geliştirilip Deniz (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılan “Melbourne Karar Verme Ölçeği” uygulanmıştır. Ölçek, üniversite öğrencilerine yönelik hazırlanmış olup iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde, karar verme becerisinde öz saygıyı (kendine gü-

ven) ölçen toplam 6 madde bulunmakta; ölçeğin ikinci bölümünde ise dikkatli, kaçınan, erteleyici ve panik olmak üzere karar verme stillerini ölçen toplam 22 madde bulunmaktadır. Likert tipi değerlendirmenin olduğu ölçekte “doğru” cevabı 2 puan, “bazen doğru” cevabı 1 puan ve “doğru değil” cevabı 0 puan olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ilk bölümünde yer alan ters maddeler için bu durum tam tersi şeklinde puanlanmıştır.

Melbourne Karar Verme Ölçeğinin güvenilirliği, testin 63 tekrarıyla ve iç tutarlılık yöntemleriyle ayrı ayrı hesaplanmıştır. Test, öğrencilere üç hafta arayla iki kez uygulanmış ve testin tekrarı yöntemiyle alt ölçeklerden elde edilen güvenilirlik katsayılarının $r=.68$ ile $r=.87$ arasında değiştiği tespit edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık hesaplaması için madde analizi yapılmış; analiz sonucunda ölçeklerde yer alan toplam 28 maddenin, 26’sının madde toplam korelasyonları 33’ün üstünde bulunmuş; diğer iki maddenin madde toplam korelasyonu ise 26 ve 27 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları; karar vermede özsaygı .72, dikkatli .80, kaçınan .78, erteleyici .65 ve panik .71 şeklinde hesaplanmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmaları, kapsam geçerliği ile benzer ölçekler geçerliği yöntemleriyle gerçekleştirilmiş; kapsam geçerliğinin belirlenmesinde uzman görüşüne başvurulmuştur.

2.3.2. Karakter ve Değer Eğitimi Dersine İlişkin Hazırlanan Ders Planı Değerlendirme Anahtarı

Araştırma kapsamında, öğretmen adayları 10 hafta boyunca kendileri kazanım yazarak ders planları oluşturmuşlardır. Ders planlarının değerlendirilmesinde analitik rubrik kullanılmıştır. Analitik rubrikler; ödev, performans gibi değerlendirme araçlarının, bu aracı oluşturan unsurlara ayrılıp her bir unsurun seviyelendirilmesiyle oluşturulan değerlendirme araçlarıdır (Brookhart, 2013). Puanlamanın oluşturulmasında, 8 başlık ele alınarak bu başlıklar:

1. Temel başlıkların yazımı (12 kriter-12 puan)
2. Kazanım yazma (3 kriter-20 puan)
3. Dezavantajlı grubu, öğrenciler arası bireysel farkı göz önünde bulundurma (5 puan)
4. Değerler eğitimi açısından inceleme (3 kriter-45 puan)
5. Giriş etkinliğini ifade etme (2 puan)
6. Derse geçiş/işleme sürecini ifade etme (2 puan)
7. Değerlendirme sürecini ifade etme (2 puan)
8. Biçim içerik uyumu (12 puan) olarak belirlenmiştir.

2.3.3. Yarı Yapılandırılmış Görüşmeler

Araştırmanın nitel boyutunda; uygulama sonunda, öğretmen adaylarının uygulama sürecini (karar tabanlı öğrenme modeline göre tasarlanmış süreç) olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirdikleri yarı yapılandırılmış görüşmeden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında, sınıf mevcudu 7 gruba ayrılmış ve uygulamalar grup çalışmalarıyla gerçekleştirilmiştir. Süreç sonunda, her gruptan rastgele belirlenen bir öğrenciyle bireysel görüşmeler yapılmış; bu sebeple yarı yapılandırılmış görüşmelere 7 kişi dahil olmuştur. Her gruptan bir kişinin seçilmesinin sebebi; uygulama boyunca her grupta, grup üyelerinin kendilerinin belirlediği bir liderin bulunmasıdır. Bu sebeple; görüşmeler grup liderleriyle gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda; öğretmen adaylarının, uygulama sürecini olumlu ve olumsuz yanlarıyla değerlendirdikleri 2 soru yer almıştır.

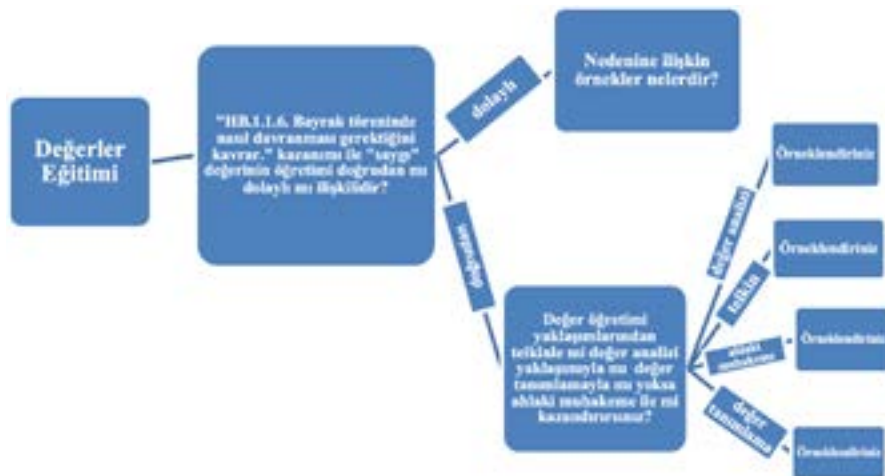
2.4. Araştırmanın Uygulama Süreci

Araştırmanın yapılabileceğine dair gerekli yasal izinlerin alınmasının ardından 10 hafta süren uygulamalar başlamıştır. Sürecin tamamı, ön test-son test ölçükleri dahil 12 hafta sürmüştür. Araştırmanın deneysel sürecinde karar tabanlı öğrenme modeli kullanılmıştır. Araştırma, Karakter ve Değer Eğitimi dersi kapsamında, sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören son sınıf öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilmiştir. Sınıf mevcudunu 50 kişi oluşturmaktadır; buna rağmen, uygulamalara sürekli katılım gösteren ve verileri tam olan, gönüllü 27 öğretmen adayı, çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Araştırma, üniversitenin esnek sınıfında gerçekleştirilmiş olup öğretmen adayları, gruplara ayrılarak çalışmalarını rahat bir ortamda sürdürmüşlerdir. Esnek sınıfın avantajı, grup çalışmalarına uygun olması, sandalye ve masaların taşınabilir olması, internet ve kaynak erişiminin rahat olmasıdır. Grup sayısı kadar (7 grup) masa ve kişi sayısı kadar (50 kişi) sandalye bulunmaktadır; ayrıca sınıfın ışığı ve havalandırması öğrencilerin motivasyonunu destekleyecek düzeyde, uygundur.

14 hafta süren dersin ilk iki haftasında (toplamda 4 saat), araştırmacı tarafından öğretmen adaylarından beklentiler ifade edilmiş; değerler eğitiminin ilkokul için önemi, programda yer alan kök değerler ve değerler eğitimi yaklaşımları üzerinde ana hatlarıyla durulmuştur. Araştırma kapsamındaki sürecin başlamanın ardından, ortalama 7'şer kişiden oluşan öğrenci gruplarının birlikte çalışacağı ifade edilmiş ve ilkokul öğretim programında yer alan 5 temel disiplinin (Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen bilimleri, sosyal bilgiler) değerler eğitimi açısından her hafta her öğrenci grubunda ele alınacağı ifade edilmiştir. Karar tabanlı öğrenme modelinde, bir problemin unsurları sistematik olarak parçalanır (Kim vd., 2019). Bu modelde, öğrencilere sunulan bir konu üzerine konuşulur,

karar alınır ve alınan kararların nedenleri açıklanarak örnekler verilir (Plummer vd., 2017; Plummer vd., 2022; Vogeler vd., 2022). Bu araştırma kapsamında, öğrencilere tüm ilkökul öğretim programlarının kazanımları uzman tarafından verilmiş, bu kazanımların hangilerinin o hafta ele alınan değerle doğrudan hangilerinin dolaylı ilişkili olduğu ve hangilerinin ilişkisiz olduğu üzerine tartışma ortamı yaratılmıştır. Öğrencilere ortak karar almaları için süre tanınmıştır. Ardından, kararlar sınıfla paylaşılmış ve farklı gruplardan benzer ya da farklı görüşler üzerine karşılaştırılmalar, tüm disiplinlerin kazanımları için ayrı ayrı yapılmıştır.

Öğretmen adaylarından, savundukları düşünce için kanıt göstermeleri beklenir ve bu kararı neye dayanarak verdikleri sorulur, örnekler vererek açıklamaları sağlanır. Her hafta ele alınan değer, ilkökul öğretim programında yer alan 10 kök değerdir. 10 hafta boyunca, her hafta farklı bir değer olmak üzere, süreç aynı şekilde devam ettirilmiştir. Bu değerlerin hangisinin hangi hafta ele alınacağı ise öğretmen adayları tarafından yine ortak kararlar, ders öncesinde belirlenmiştir. Tüm disiplinlerin öğretim programındaki kazanımlarının değer öğretimi açısından “doğrudan verilebilir”, “dolaylı verilebilir”, “kazanımla bağ kurulamadı” şeklinde belirlenmesinin ardından öğretmen adayları bireysel çalışarak, o hafta ele alınan değer, seçtikleri disiplin aracılığıyla öğretilmesine ilişkin kazanım yazmış ve değer öğretimi yaklaşımına karar vererek ders planları oluşturmuşlardır. Süreç boyunca; ders planındaki disipline de kazanıma da değer öğretimi yaklaşımına da öğrenciler kendileri karar vermişlerdir. Araştırmanın uygulama sürecine ilişkin diyagram Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. Araştırmanın uygulama sürecine ilişkin örnek

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada, karma yöntem deseninden yararlanılmış olup araştırmanın nicel verilerinin analizinde bağımlı gruplar t-testi kullanılmıştır. Veri analizi öncesinde, normallik varsayımının sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir. Sosyal bilimlerde araştırmalarında çarpıklık- basıklık katsayılarının ± 2 aralığında yer almasının verilerin normal dağıldığını gösterdiği ifade edilmektedir (George ve Mallery, 2010; Gravetter ve Wallnau, 2014). (bkz. Tablo 1)

Araştırmada; ilköğretimde değerler eğitimi farklı disiplinler aracılığıyla kazandırmaya ilişkin olarak 10 hafta boyunca, öğretmen adayları tarafından ders planları hazırlanmıştır. Ders planlarının değerlendirilmesinde, araştırmacılar tarafından hazırlanan analitik rubrik kullanılmış olup her hafta, alınan puanlar değerlendirilmiştir. İlk ders planları ile son ders planlarından alınan puanlar arası değişime göre düzey belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 1: Karar Verme Stilleri Ölçeği Puanlarının Ön-Test ve Son Test Sonuçlarına İlişkin Çarpıklık-Basıklık Katsayıları

Karar Verme Stilleri	Çarpıklık	Basıklık
Öz Saygı (Ön test)	-.620	-.360
Öz Saygı (Son test)	-.596	-.427
Dikkatli (Ön test)	-.703	-.565
Dikkatli (Son test)	-1.319	1.972
Kaçıngan (Ön test)	.702	.043
Kaçıngan (Son test)	.846	.179
Erteleyici (Ön test)	.224	-.262
Erteleyici (Son test)	.521	-.300
Panik (Ön test)	.177	-1.150
Panik (Son test)	.358	-.606

Araştırmanın yarı yapılandırılmış görüşme bulgularından elde edilen verilerin analizinde ise içerik analizine başvurulmuştur. Araştırma verilerinin %20 'lik kısmının üzerinde, iki araştırmacı ayrı ayrı çalışmış ve kod ve kategoriler üzerinde görüş birliği sağlanarak nihai sonuca ulaşılmıştır.

2.6. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Bu araştırmada, Onwuegbuzie ve Johnson (2006) tarafından karma yöntem araştırmaları için belirlenen geçerlilik ve güvenilirlik kriterleri dikkate alınmıştır. Onwuegbuzie ve Johnson (2006) tarafından yapılan araştırmada, karma yöntemle desenlenen çalışmalarda geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması için dokuz başlığın bulunduğu ifade edilmiştir. İlgili başlıklar ve bu araştırmada nasıl sağlandığı, Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2: Karma Yöntem Araştırmalarında Geçerlik ve Güvenirliği Arttırma Kriterleri

Meşrulaştırma/Onaylanma Türü	Tanımı	Bu Araştırmada Kullanımı
1.Örneklem Entegrasyonu	Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin örneklemeleri arasında ilişki kurmanın, örneklem seçim sebeplerinin belirtilmesi	Araştırmanın, karma yöntemler deneysel çalışması olması sebebiyle, geçerlilik ve güvenilirliği arttırmak amacıyla her iki yöntem için de “aynı” örneklem grubundan yararlanılmıştır.
2.İçeriden ve Dışarıdan Açıklama (Inside-Outside)	Araştırmacının, uygulayıcı ve gözlemci olarak çalışmanın tanımını ve amaçlarını belirtip bunları açıklaması	Bu araştırmada; araştırmacı-lardan biri uygulayıcı diğeri ise gözlemci olarak katılım-cıdır. Katılımcılar tarafından araştırmacının amacı bilin-mektedir; bir araştırmacı tara-fından karar tabanlı öğrenme modeli uygulanırken diğ er araştırmacı gözlem ve sürecin verilerinin toplanması aş a-malarında araştırmaya destek olmuştur.
3.Çalışmanın güçsüz yönleri-ni en aza indirme (Weakness Minimization)	Nitel ya da nicel yaklaşımlardan birinin zayıf yönlerini, diğerinin güçlü yanlarıyla dengelemek	Bu araştırmanın, nicel verileri sonucu elde edilen bulgula-rından, sonuca yönelik genel değerlendirme yapmak, nicel yöntemin eksik ya da zayıf yönü olarak belirlenmiş; bu sebeple öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerden yarar-lanılarak çalışmanın güçsüz yanları giderilmeye çalışıl-mıştır. Benzer şekilde, sadece nitel araştırma bulgularından yola çıkmanın öznel, genel-leme güçlüğü gibi dezavan-tajları bulunmasından dolayı, çalışma grubuna uygulanan ölçeklerle araştırmanın güçsüz yönlerinin ortadan kaldırılma-sı amaçlanmıştır
4.Ardışıklık (Sequential)	Nicel veya nitel yöntem desenle-rine verilen önceliğe göre sonu-cun değişip değişmemesi	Bu araştırma; deneysel bir ça-lışma üzerine temellenmiştir. Örneklem grubuna uygulama öncesi ve sonrası ölçek uygulan-mış; uygulamaların bitmesinin adından yapılan görüşmelerle de nitel veriler toplanmıştır. Do-layısıyla nicel yöntem öncelikli olarak kullanılmıştır; ancak araştırmacının her iki yöntemin-den elde edilen verilere aynı de-recede önem verilmiş ve sonuç değişmemiştir.

5.Dönüştürmek (Conversion)	Nitel verilerin nicele, nicel verilerin nitele dönüştürüldüğü çalışmalarda kalitenin ne ölçüde etkilendiği	Bu çalışmada; “dönüştürme” açısından herhangi bir durum yer almamaktadır. Bu sebeple, ilgili madde göz önüne alınmamıştır. Araştırma verileri birbirinden bağımsız şekilde analiz edilip birbirini destekleme, tamamlama amacıyla kullanılmıştır.
6.Bakış Açılarını/Paradigmaları Birleştirme (Paradigmatic Mixing)	Epistemolojik, ontolojik, aksiyolojik, metodolojik ve retorik açıdan; aynı zamanda inanç, bakış açıları, varsayımlar açısından nicel ve nitel yaklaşımları geçerli ve güvenilir bir şekilde birleştirip iyi bir şekilde kullanma	Nitel araştırma açısından yapılandırmacı/yorumlayıcı paradigma gözetilmiştir. Nitel çalışmalarda, inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik gibi geçerlik ve güvenilirlik stratejilerinin bulunduğu belirtilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmanın aktarılabilirliğini arttırmak amacıyla, araştırma bulguları detaylı sunulmuştur. Sürece öznelliğin karışmasını en aza indirmek ve araştırma tutarlılığını sağlamak amacıyla, kodlama sürecinde araştırmacı dışında, konu alanı uzmanı bir kişiden daha yardım alınmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini hesaplamada Miles-Huberman modeli kullanılmıştır. Modele göre araştırmacıların arasındaki uyumun en az %80 olması gerektiği ifade edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bu çalışmada, araştırmacılar arası uyum yüzdesi güvenilirlik kat sayısı %91 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın teyit edilebilirliğini arttırmak için, görüşmelerdeki öğrenci ifadeleri öğrencilerin kendilerine tekrar okunarak öğrencilerden onay alınmış; bu sayede, araştırmanın teyit edilirliliği artırılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, veri toplama araçlarının oluşturulmasında da karar verme becerisinde uzman 2 kişinin akademisyen görüşünden yararlanılmıştır. -Nicel araştırma, pozitivist veya objektivist paradigmaya göre yapılandırılmıştır. Araştırmada uygulanan ölçekler yardımıyla sonuçlar nesnel olarak ifade edilmiştir. Tek grup ön test son test deneysel desenden yararlanılmıştır. Ön test ve son testler, aynı ölçme aracı ile aynı yerde ve aynı araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Aynı zamanda, SPSS 25 programı ile yapılan analizin aşamaları ve sonuçları, herhangi bir hata olmaması, varsa da bu hataları düzeltmek amacıyla ölçme ve değerlendirme alanında uzman 2 kişiyle paylaşılmıştır.

7.Ölçülebilirlik (Commensurability)	Nitel ile nicel yöntemleri kendi perspektiflerinde değerlendirip birleştirme	Nitel yöntem analizi için içerik analizinden yararlanılmış; nicel yöntem analizinde ise t testine yer verilmiştir. Bu araştırmanın analizleri, her yöntemin kendi bakış açısıyla yapıp, analiz sonuçları karma yöntemle yönelik sonuçlar başlığı altında birleştirilmiştir.
8.Çoklu Geçerlilikler (Multiple Validities)	Her iki araştırma deseni gözetilerek meta-çıkarımlar yapma	Bu araştırmanın sonuçları, karma yöntemin 1+1=3 olma prensibinden hareketle (Fetters ve Freshwater, 2015; Toraman, 2021) değerlendirilmiştir. Nicel ve nitel yöntemle elde edilen bulgular, karma yöntem açısından ele alınıp yorumlanarak karma araştırma yöntemine yönelik çıkarımlar yapılmıştır.
9.Politik (Political)	Bir karma çalışmanın politik olarak her iki araştırma boyutundaki meta çıkarımlarının ne düzeyde değerli olduğu	Araştırmanın her iki yöntemine ilişkin sonuçlarına aynı oranda değer verilmiştir.

Kaynak: (Onwuegbuzie ve Johnson, 2006; akt. Kuru, 2023)

2.7. Araştırmanın Etik İzni

Araştırmaya başlamadan önce Muş Alparslan Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu’ndan 19.02.2024 tarihli ve 131784 sayılı etik kurul izni alınmıştır. Öğretmen adaylarına, yapılacak olan araştırmanın içeriği açıklanmış ve gönüllülük ilkesi dikkate alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmanın nicel ve nitel verilerinin analizine ilişkin bulgular yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında uygulanan karar tabanlı öğrenme modelinin, öğretmen adaylarının “karar verme süreçlerindeki öz saygıları” üzerindeki etkililiği incelenmiştir. Buna ilişkin; araştırmanın ön test-son test verilerinden elde edilen bulguları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3: Bağımlı Gruplar için T Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	T	P
Ön test	27	7,59	3.26	-3.070	.00
Son test	27	9,56	1.95		

*p<0.05

Tablo 3’te görüldüğü gibi; sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının karar tabanlı öğrenme modeli uygulamaları öncesindeki “karar verme süreçlerindeki öz saygıları” testi ön test puanları ile uygulamalar sonrasındaki son test puanları arasında anlamlı farklılık oluşmuştur ($p<.05$). Bu durum; karar tabanlı öğrenme modeli uygulamalarının öğretmen adaylarının karar verme süreçlerindeki öz saygılarını geliştirdiğini göstermektedir.

3.2. Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında uygulanan karar tabanlı öğrenme modelinin, öğretmen adaylarının “karar verme stilleri” üzerindeki etkililiği incelenmiştir. Buna ilişkin; araştırmanın ön test-son test verilerinden elde edilen bulguları Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4: Bağımlı Gruplar için T Testi Sonuçları

Ölçüm	N	$\bar{X}$	S	t	P
Dikkatli (Ön test)	27	10,0	1,92	.232	.819
Dikkatli (Son test)	27	9,93	2,25		
Kaçıngan (Ön test)	27	3,04	2,33	-.926	.363
Kaçıngan (Son test)	27	3,41	2,83		
Erteleyici (Ön test)	27	3,96	1,95	-.207	.838
Erteleyici (Son test)	27	4,04	2,71		
Panik (Ön test)	27	3,93	2,72	1.135	.267
Panik (Son test)	27	4,33	2,75		

*p<0.05

Tablo 4'te, sınıf öğretmenliği bölümü öğretmen adaylarının karar tabanlı öğrenme modeli uygulamaları öncesindeki karar verme stilleri testi ön test puanları ile uygulamalar sonrasındaki son test puanları arasında anlamlı farklılığın oluşmadığı gözlenmiştir ($p>.05$). Bu durum; karar tabanlı öğrenme modeli uygulamalarının öğretmen adaylarının karar verme stillerini anlamlı düzeyde değiştirmediyi göstermektedir.

3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Bu bölümde, araştırma kapsamında uygulanan karar tabanlı öğrenme modelinin öğretmen adaylarının değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama süreçlerini nasıl etkilediği incelenmiştir. Ders planları, araştırmacılar tarafından hazırlanan analitik değerlendirme rubriğinden hareketle değerlendirilmiş, elde edilen bulgular Tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5: Öğretmen Adayları Tarafından Hazırlanan Ders Planlarının Haftalık Gelişimi

Ölçüm	N	$\bar{X}$	Mod	Medyan	Sd	P
Birinci haftaya ilişkin bulgular	27	62,56	69,00	68,00	3,63	.00
İkinci haftaya ilişkin bulgular	27	69,96	85,00	76,00	3,44	
Üçüncü haftaya ilişkin bulgular	27	72,04	72,04	72,04	2,97	
Dördüncü haftaya ilişkin bulgular	27	75,39	75,39	76,00	2,35	
Beşinci haftaya ilişkin bulgular	27	67,52	67,52	67,52	2,84	
Altıncı haftaya ilişkin bulgular	27	74,27	84,00	80,00	2,80	
Yedinci haftaya ilişkin bulgular	27	73,42	78,00	78,00	2,55	
Sekizinci haftaya ilişkin bulgular	27	74,00	80,00	77,00	2,45	
Dokuzuncu haftaya ilişkin bulgular	27	78,92	85,00	82,00	1,52	
Onuncu haftaya ilişkin bulgular	27	80,85	83,00	83,00	1,36	

* $p<0.05$

Tablo 5'te, öğretmen adaylarının araştırma boyunca hazırladıkları ders planlarından aldıkları puanlara ilişkin analiz sonuçları yer almaktadır. Öğretmen adaylarının başarı puanlarının aritmetik ortalamalarında, mod ve medyan değerlerinde sürekli artışın olduğu görülmektedir. Hazırlanan ilk ders planı ile son ders planı arasında yapılan t testi analizi sonucunda anlamlı farklılığın bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu durumda; karar tabanlı öğrenme modelinin, öğretmen adaylarının değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama süreçlerini geliştirdiği yorumu yapılabilir.

3.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Amacına İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma kapsamında uygulanan karar tabanlı öğrenme modeline ilişkin olarak öğretmen adaylarının görüşleri alınmıştır. Gruplara ayrılmış öğrencilerden her grubu temsil edecek bir kişi rastgele belirlenerek 7 kişiyle bireysel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin gerçekleştiği öğretmen adayları, araştırmanın gizlilik ilkeleri doğrultusunda; Ö1, Ö2, ...Ö7 olarak kodlanarak ifade edilmiştir.

3.4.1. Öğretmen Adaylarının Karakter ve Değer Eğitimi Dersinde Uygulanan Karar Tabanlı Öğrenme Modeli'ne İlişkin Görüşlerine Yönelik Bulgular

Öğretmen adaylarının (n=7), kendileriyle yapılan görüşmelere vermiş oldukları cevaplara göre; yapılan uygulamaların hangi değer hangi öğretim yaklaşımıyla öğrencilere öğretileceğine karar vermeleri üzerinde (f=7), öğretme motivasyonlarının artması üzerinde (f=5) ve değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama becerilerinin artması üzerinde (f=4) olumlu yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Uygulamalara ilişkin olarak belirtilen tek olumsuz görüş ise iyi bir ders planı hazırlamak için verilen sürenin yeterli olmayışı (f=3)'dür. Bu görüşmelerden örnek alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Ö1- “Uygulamalar öyle güzeldi ki. Değer eğitimi yaklaşımlarının tamamını bilmiyordum bildiklerimi de öğretimde nasıl kullanırdım; hangisini seçmeliydim karar veremiyordum. Çok verimli oldu, artık rahat karar veriyorum.”

Ö4- “Kendimi öğretim konusunda güdülenmiş hissediyorum; yani bu ders olsun istiyorum hatta sınıfa gidelim ve öğrencilere karakter ve değer eğitimi aşılayayım diye düşünüyorum sıklıkla.”

Ö6- “O kadar iyi planlar hazırlıyorum ki. Başlangıçta çok zorlanıyordum çok düşünüyordum, bir türlü plan yazamıyordum. Yazsam da gelişigüzelmiş gibi oluyordu. Zamanla hem rahat hem hızlı hem de daha özenli hazırlamaya başladım. Daha eksiksiz ve hangi başlığın hangi amaçla kullanıldığı belli. Öğretime hazırlık sürecinde ders planı hazırlamak benim için çok rahat ve zevkli hale geldi.”

Ö7- “Çok keyifli bir süreçti; ancak zaman yetmiyordu sanki. Uzun zamanımız olsa çok daha güzel planlar hazırlardık, planlar üzerine daha çok düşünebilirdik. Plan hazırlamada seçtiğimiz yaklaşımlara, sürece, içeriğe daha kolay karar verebilirdik bence.”

Yukarıda ele alınan öğretmen adaylarının görüşlerinden anlaşılabacağı gibi çoğunluk, karar tabanlı öğrenme modelini; doğru karar verme süreçlerine katkı sağlayıcı, öğretme motivasyonlarını arttırıcı ve derse ilişkin rahat ve nitelikli plan hazırlamalarını kolaylaştırıcı bulmuşlardır.

Tartışma

Bu araştırma kapsamında, sınıf öğretmenliği bölümü 4.sınıf öğretmen adaylarıyla, Karakter ve Değer Eğitimi dersinde, karar tabanlı öğrenme modeli uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda; öğretmen adaylarının karar verme becerilerinin geliştirilmesi ve değerler eğitimini, sınıflarında en etkili şekilde nasıl uygulayabileceklerine dair bilgi ve beceri sahibi olmaları amaçlanmıştır.

Araştırma bulgularından elde edilen sonuca göre; karar tabanlı öğrenme modelinin öğretmen adaylarının karar verme süreçlerindeki öz saygılarını anlamlı düzeyde geliştirdiği, karar verme stillerini değiştirmede, değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama becerilerini ve öğretme motivasyonlarını arttırdığı belirlenmiştir. Bu bölümde, araştırmanın alt amaçlarındaki bulgularından elde edilen sonuç; karma yöntem araştırmaları doğasına uygun bir şekilde, ilgili literatürden hareketle ele alınmıştır. Karma yöntem araştırmalarında, veri entegrasyonunun bu araştırma yöntemi için en yüksek ayırt edicilik özelliği olduğu ve veri birleştirmesinin 1+1=3 prensibiyle yapılmasının uygun olacağı ifade edilmiştir (Toraman, 2021). Bu sebeple araştırma verileri her yöntemin kendi doğasına uygun toplanmıştır. Verilerin analizi sonrasında ise bir bütün olarak yorumlanmıştır.

Bu çalışmada, karar tabanlı öğrenme modelinin lisans öğrencilerinin Karakter ve Değer Eğitimi dersi öğretim becerilerini ve öğretmen adaylarının karar verme becerilerini geliştirdiği, karar tabanlı öğrenmenin eğitimde kullanılmasının olumlu yönde etkili bulunduğu söylenebilir. Literatür incelendiğinde, Tesseyman vd. (2023) tarafından yapılan çalışmada, kimya öğretiminde karar tabanlı öğrenme modeli kullanılmış; eğitimci ve öğrencilerle yapılan görüşmeler ve anket uygulamaları sonucu karar tabanlı öğrenme modelinin öğretimde kullanılmasının pratik olduğu ve dersin amaçlarını karşıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Plummer vd. (2022) tarafından yapılan çalışmada, eğitimde karar tabanlı öğrenme modelinin uygulanmasının lisans öğrencilerinin eleştirel düşünme becerilerini anlamlı düzeyde geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Vogeler vd. (2022) çalışmasında, istatistiğin karar tabanlı öğrenme modeliyle öğre-

tilmesinin istatistiği öğrenmeye ilişkin kaygıyı azalttığı; karar tabanlı öğrenmenin verimli ve etkili bir öğretim aracı olduğunu ifade etmiştir. Sansom vd. (2019) tarafından yapılan araştırmada, genel kimya öğrencileri için zorlayıcı konularda karar tabanlı öğrenme modelini kullanarak en uygun stratejinin seçilmesinin öğrencilerin başarılarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde, karar tabanlı öğrenmede farklı örneklemelerin ele alındığı ve bu modelin teorik ve uygulamalı yapısının değerlendirildiği çalışmalar da mevcuttur (Cardenas vd., 2020; Nelson, 2021; Owens ve Mills, 2021; Plummer vd., 2017). Farklı disiplinlerin öğretiminde karar tabanlı öğrenme modelinin kullanılmasına ilişkin yapılan bu araştırmalarda da görüldüğü üzere; karar tabanlı öğrenme modelinin, eğitim-öğretim sürecinde özellikle lisans öğrencilerinde etkili ve yararlı bulunduğu, akademik başarıyı arttırdığı ve öğrencilerin eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Karar verme becerisi de üst düzey düşünme becerilerindendir ve eleştirel düşünme becerisinin bilişsel boyutlarını kapsamaktadır. Literatürdeki araştırmaların sonuçlarıyla bu araştırmanın sonucu birbirini destekler niteliktedir.

Bu araştırmada, karar tabanlı öğrenme modelinin karar verme sürecindeki öz saygıyı anlamlı düzeyde ve olumlu yönde etkilediği sonucundan yola çıkılarak ilgili literatür incelendiğinde, karar tabanlı öğrenme modeli ve karar verme sürecindeki öz saygı ile karar verme stillerinin ölçüldüğü herhangi bir çalışmanın bulunmadığı görülmüştür. Buna rağmen, öz-saygı becerisinin, karar verme davranışlarını yordamada anlamlı etkisinin olduğunu ifade eden çalışmaların yer aldığı tespit edilmiştir (Bumett vd., 1989; Güçray, 2001). Bu çalışmada öğrencilerin öz saygılarının anlamlı düzeyde geliştiğinin tespit edilmesi karar verme becerisi açısından önemli görülmektedir. Öğretmen adaylarının karar verme stillerinin değişmemesi, lisans eğitimlerinin son sınıflarında olup nispeten daha tutarlılık gösteren karar verme stillerine sahip olmalarıyla açıklanabilir. İlgili alan yazında, benzer araştırma sonuçlarının bulunduğu söylenebilir (Duman vd., 2021). Lisans eğitiminin sonlarında, öğretmen adaylarının karar verme stillerinin kararlılık gösterdiği yorumu yapılabilir.

Araştırma kapsamında, karar tabanlı öğrenme modeliyle yapılan uygulamalar doğrultusunda, öğretmen adaylarının değerler eğitimine ilişkin ders planı hazırlama becerilerinin geliştiği sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde farklı öğretim modeli, yöntem ve teknikleri ile yapılan uygulamaların öğretmen adaylarının ders planı

hazırlama süreçlerine katkısı olduğuna dair araştırma sonuçları mevcuttur (Bozan ve Kaya-Capocci, 2022; Hasançebi ve Baydaş, 2020; Kurt ve Benzer, 2022; Okumuş, 2021). Yapılan çalışmaların ortak noktası fen eğitime, fen bilimleri öğretmen adaylarına yönelik olmasıdır. Sınıf öğretmenliği kapsamında, yapılan uygulamaya dönük ve öğretmen adaylarının değerler eğitime ilişkin ders planı hazırlama yeterliliklerinin geliştirilmesinin amaçlandığı çalışmalara rastlanmamıştır. Gerek ülkemizdeki ilkökul öğretim programlarında (2018 ve 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli) gerek Filipin eğitim sistemi gibi dünyada kabul gören eğitim-öğretim anlayışlarında (Kilag, vd., 2023; World Economic Forum, 2023) beceri ve değer eğitime özellikle vurgu yapıldığı görülmektedir.

Son olarak, öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle, karar tabanlı öğrenme modelinin öğretmen adaylarının öğretim motivasyonlarını arttırdığı, değerler eğitime ilişkin ders planı hazırlama becerilerini geliştirdiği ve karar verme becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı ifade edilebilir. İlgili literatürde, karar tabanlı öğrenmeye ilişkin görüşlerin olumlu yönde olduğu, literatürün bu araştırmanın nitel bulgularını desteklediği görülmektedir (Tesseyman vd., 2023; Vogeler vd., 2022).

Sonuç

Tüm bulgulardan ve literatürden yola çıkılarak tartışılan araştırmanın sonucu ifade edilecek olursa Karakter ve Değer Eğitimi dersi kapsamında yapılan karar tabanlı öğrenme modeli uygulamalarının, lisans eğitimlerinin son sınıfında olan sınıf öğretmeni adaylarının karar verme becerilerini geliştirdiği, karar verme sürecindeki öz saygılarını ve değerler eğitime ilişkin ders planı hazırlama yeterliliklerini arttırdığı belirtilebilir. Ayrıca, öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle, öğretme motivasyonlarının geliştiği söylenebilir.

Öneriler

Öğretmen adaylarının öğretmenlik hayatlarında, çalışacakları kurumlarda yapacakları nitelikli uygulamalar, onların ders süreçlerini iyi planlamalarıyla mümkün olacaktır. Plan hazırlama becerisi de öğretmen adaylarına lisans eğitimlerinde kazandırılması gereken bir beceri olarak görülmektedir. Bu durum, mevcut literatürün ilgili konuda yeterli olmayışı ve bu araştırmanın sonucu göz önünde bulundurulduğunda; öğretmen adaylarının değer öğretimi yaklaşımlarıyla temellen-

dirilmiş, farklı disiplinlerin içeriklerine uygun bir şekilde tasarlanan ders planları hazırlama becerilerini geliştirmeyi amaçlayan çalışmaların yapılması önerilebilir.

Son yıllarda yapılan çalışmalarda üzerinde durulan; ancak ülkemizde örnek çalışmaya rastlanılmayan Karar Tabanlı Öğrenme Modeli'nin eğitim öğretim süreçlerinde kullanıldığı ve farklı disiplinler, yaş grupları ve uygulamalarla desteklendiği deneysel çalışmaların yapılması önerilebilir. Bu araştırma sonucunda, karar tabanlı öğrenme modelinin karar verme sürecindeki yararı ortaya çıkarılmıştır. Bilgi çağı toplumlarında öğrencilere küçük yaşlardan itibaren kazandırılması oldukça önemli görülen karar verme becerisinin kişisel, toplumsal ve hatta evrensel katkısı göz önünde bulundurulduğunda; ilgili yaklaşıma ilişkin uygulamalar yapılması önemli görülmektedir.

Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmeler, bu çalışmada da olduğu gibi çoğunlukla, geliştirilen uygulamalar sonrasında yapılmaktadır. Görüşlerin, uygulama sürecindeki/zaman içerisindeki değişimini tespit edebilmek amacıyla sonraki araştırmalarda, aynı sorularla ön görüşme ve son görüşmelerin yapılması önerilebilir. Bu sayede, cevaplar arası farklılıklar değerlendirilebilecek, yapılan uygulamaların amaca ne derecede hizmet ettiğine dair daha net sonuçlara ulaşılabilecektir.

Extended Abstract

Introduction

The concept that determines people's attitudes and behaviors and plays an important role in shaping and directing these attitudes and behaviors is defined as "value" (Kulaksızoğlu & Dilmaç, 2000). It is stated that the most important functions of education are the transfer of cultural heritage to the future, the socialization of the individual to become a member of the society and social development, and it is thought that these functions will be imparted to students through values education (Tezgel, 2006; Yağan Güder, 2015). In our country, it is seen that the importance of values education is emphasized in schools and that the curriculum of the courses includes contents related to values and value education. There are 10 root values that the Ministry of National Education decided to include in the 2018 primary school curriculum. These values are stated as: Justice, friendship, honesty, self-control, patience, love, respect, responsibility, patriotism and helpfulness (Ministry of National Education, 2018). When the 2024 Turkey Century Education Model primary school curriculum is examined in terms of basic disciplines (life studies, Turkish, social studies, science and mathematics), it is seen that more importance is given to values education compared to the previous curriculum.

It can be said that in values education, the aim is for individuals to gain the ability to know themselves and make decisions in their thought systems (Akbaş, 2008). The importance of decision-making skills emerges in the processes where individuals grasp values and transform these values into behaviors. Decision-making skills are defined as all cognitive and behavioral efforts that express making a choice among different options (Deniz, 2004). There are different methods and techniques (discussion, six thinking hats, brainstorming, CoRT, etc.) that are said to improve students' decision-making processes. In addition to these, new, up-to-date methods and techniques are also needed. When the information accessed from the literature is examined, studies have been found in which the decision-based learning model is used in education and has a positive effect on the development of students' decision-making skills (Cardenas et al., 2020; Owens & Mills, 2021; Plummer et al., 2022; Sansom et al., 2019; Tesseyman et al., 2023; Vogeler et al., 2022). The Decision-Based Learning Model is used to help students systematically break down the elements of a problem

(Kim et al., 2019). Considering the stages of the decision-based learning process and the importance of decision-making skills in values education, it can be said that a learning-teaching process in which the decision-based learning model will be used as a method will be beneficial in the development of students' decision-making skills. Classroom teachers who know their values, internalize them, can decide and apply value education approaches in education-training processes, and have acquired decision-making skills will implement effective practices in terms of imparting these values to their students. The fact that values education is directly related to decision-making ability, that value impartation can be achieved with the decision-based learning model and that there is no study in the literature on the use of the decision-based learning model in values education are seen as the reasons for conducting this research.

In this research; within the scope of the “Character and Value Education” course, education on values education was provided to 4th grade teacher candidates of the classroom teaching department in accordance with the decision-based learning model. In this direction, it is aimed to develop the decision-making skills of the teacher candidates and to provide them with knowledge and skills on how to effectively implement values education in their classes. In line with this purpose; within the scope of the Character and Values Education course, does the use of the decision-based learning model have an impact on the decision-making processes of prospective teachers:

- a) their self-esteem
- b) their decision-making styles
- c) the process of preparing a lesson plan for values education
- d) What are the views of prospective teachers regarding the process of using the decision-based learning model within the scope of the Character and Values Education course? Answers were sought for the following questions.

Method

In the study, mixed design hybrid approaches, mixed methods experimental study approach was used. Plano-Clark & Ivankova (2018) express this model as the model used by including qualitative data collection tools in the process of experimental process. In the quantitative part of the study, single-group pre-test-posttest experimental design was used. Within the scope of the study; lesson plans prepared by the classroom teacher candidates, decision tree worksheets in

which the achievements related to basic courses in primary school curriculum were evaluated in terms of value education and qualitative data obtained from interviews with classroom teacher candidates after the applications were used to support the experimental design.

The sample of the study was determined by appropriate sampling from non-probability sampling types. Within the scope of the study; for the quantitative method, the “Melbourne Decision Making Scale” developed by Mann et al. (1998) and adapted to Turkish by Deniz (2004) and its validity and reliability study was conducted on classroom teacher candidates before and after the application. In addition, within the scope of the study, teacher candidates created lesson plans by writing achievements for 10 weeks. In the evaluation of these prepared lesson plans, the lesson plan evaluation criteria developed by the researchers for this course were used and the lesson plans were accepted as qualitative data collection tools of the study. In addition, semi-structured interviews were used in which teacher candidates evaluated the application process with their positive and negative aspects. In the study, a mixed method design was used and dependent groups t-test was used in the analysis of the quantitative data of the study. Content analysis was used in the analysis of the qualitative data of the study.

Findings, Discussion and Conclusion

In the study, it was found that there was a significant difference between the pre-test scores of the “self-esteem in decision-making processes” test of the classroom teaching department pre-service teachers before the decision-based learning model applications and the post-test scores after the applications ($p < .05$). This situation shows that the decision-based learning model applications improved the self-esteem of the teacher candidates in the decision-making processes.

It was observed that there was no significant difference between the pre-test scores of the decision-making styles test before the decision-based learning model applications and the post-test scores after the applications ($p > .05$). This situation shows that the decision-based learning model applications did not significantly change the decision-making styles of the teacher candidates.

It is observed that there is a continuous increase in the arithmetic means, mode and median values of the success scores of the teacher candidates. As a result of the t-test analysis conducted between the first lesson plan and the last lesson plan,

it was determined that there was a significant difference ($p<0.05$). In this case; it can be interpreted that the decision-based learning model improved the lesson plan preparation processes of teacher candidates regarding values education.

According to the answers given by the prospective teachers ($n=7$) in the interviews conducted with them, it was concluded that the practices had a positive effect on the students' decision of which value to teach with which teaching approach ($f=7$), on the increase of their motivation to teach ($f=5$) and on the increase of their skills in preparing lesson plans for values education ($f=4$). The only negative view stated regarding the practices was that the time given to prepare a good lesson plan was not sufficient ($f=3$). According to the results obtained from the research findings; It was determined that the decision-based learning model significantly improved the self-esteem of the prospective teachers in the decision-making process, did not change their decision-making styles, and increased their skills in preparing lesson plans for values education and their motivation to teach.

Suggestions

The qualified practices that teacher candidates will perform in their teaching careers and in the institutions where they will work will be possible if they plan their lesson processes well. The skill of preparing a plan is also seen as a skill that teacher candidates should gain in their undergraduate education. Considering this situation, the inadequacy of the current literature on the subject and the results of this research; it can be suggested that studies aiming to develop teacher candidates' skills in preparing lesson plans based on values education approaches and designed in accordance with the contents of different disciplines be conducted.

It can be suggested that experimental studies be conducted in which the Decision-Based Learning Model, which has been emphasized in recent studies but has not been found in our country, is used in education and training processes and supported by different disciplines, age groups and applications. As a result of this research, it has been revealed that the decision-based learning model is beneficial in the decision-making process and increases students' motivation. Considering the personal, social and even universal contribution of decision-making skills, which are considered very important to be acquired by students from an early age in information age societies, it is deemed important to implement applications related to the relevant approach.

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışma, etik kurul izni gerektirmeyen nitelikte olup kullanılan veriler literatür taraması/yayınlanmış kaynaklar üzerinden elde edilmiştir. Çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur./This study does not require ethics committee permission and the data used were obtained through literature review/published sources. It is declared that scientific and ethical principles were complied with during the preparation of the study and all the studies utilized are stated in the bibliography.

Finansman / Funding: Yazarlar, bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadıklarını kabul ederler. / The authors acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Yazar (lar) / Author (s): Gülşah KURU, Fadime AKGÜL ÇOBANOĞLU

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Kaynakça

- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ded/issue/29184/312499>
- Avşaroğlu, S., & Üre, Ö. (2007). Üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygı, karar verme ve stresle başa çıkma stillerinin benlik saygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 85-100. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/61794/924162>
- Bozan, S., & Kaya-Capocci, S. (2022). Güçlü ve zayıf yönlerimi nasıl fark ederim?: Öğretmen adaylarının yansıtıcı günlüklerden faydalanarak girişimci Fetemm ders planları geliştirmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 760-779. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/yyuefd/issue/73718/1109425>
- Brookhart, S. M. (2013). *How to create and use rubrics for formative assessment and grading*. Alexandria, VA: ASCD.
- Bumett, P. C., Mann, L., & Beswick, G. (1989). Validation of the flinders decision making questionnaire on course decision making by students. *Australian Psychologist*, 24, 285-292. <https://doi.org/10.1080/00050068908259567>
- Cardenas, C., West, R. E., Swan, R. H., & Plummer, K. J. (2020). Modeling expertise through decision-based learning: Theory, practice, and technology applications. *Revista de Educación a Distancia (RED)*, 20(64). https://www.researchgate.net/publication/344331900_Modeling_Expertise_Through_Decision-based_Learning_Theory_Practice_and_Technology_Applications
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6. baskı). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203029053>
- Deniz, M. E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı, karar verme stilleri ve problem çözme yöntemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(15), 25-35.
- Duman, B., Göral, G. N., & Yakar, A. (2021). Üniversite öğrencilerinin benimsedikleri eğitim felsefesi ile karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 674-689. <https://doi.org/10.21666/muefd.862271>
- Fetters, M., & Freshwater, D. (2015). The 1+1=3 integration challenge. *Journal of Mixed Methods Research*, 9(2), 115-117. <https://doi.org/10.1177/155868981558122>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*. Boston: Pearson.
- Gravetter, J. F., & Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences* (4. Baskı). Linda Schreiber-Ganster. <https://www.amazon.com.tr/Research-Behavioral-Sciences-Frederick-Gravetter/dp/1337613312>

- Gravetter, F., & Wallnau, L. (2014). *Essentials of statistics for the behavioral sciences* (8th ed.). Belmont, CA: Wadsworth. [https://www.kau.edu.sa/Files/0006214/Subjects/Frederick%20J%20Gravetter,%20Larry%20B.%20Wallnau-Essentials%20of%20Statistics%20for%20the%20Behavioral%20Sciences-Cengage%20Learning%20\(2013\).pdf](https://www.kau.edu.sa/Files/0006214/Subjects/Frederick%20J%20Gravetter,%20Larry%20B.%20Wallnau-Essentials%20of%20Statistics%20for%20the%20Behavioral%20Sciences-Cengage%20Learning%20(2013).pdf)
- Güçray, S. (2001). Ergenlerde karar verme davranışlarının öz saygı ve problem çözme becerileri algısı ile ilişkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(8), 106-121. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/50094>
- Hasançebi, F., & Baydaş, Ö. (2020). Fen bilgisi öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri eğitimlerinin 5E ders planı uygulamalarına yansımaları. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 10(2), 427-451. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/908642>
- Kilag, O. K., Catacutan, A., Miñoza, M. L., Arcillo, M., Espinosa, S., & Figer-Canes, R. M. (2023). Optimizing the teaching of values education strategies for integration and contextualization. *Excellencia: International Multidisciplinary Journal of Education*, 1(1), 65- 76. <https://multijournals.org/index.php/excellencia-imje/article/view/6>
- Kim, N. J., Belland, B. R., & Axelrod, D. (2019). Scaffolding for optimal challenge in K–12 problem-based learning. *The Interdisciplinary Journal of Problem-Based Learning*, 13(1). <https://doi.org/10.7771/1541-5015.1712>
- Kulaksızoğlu, A., & Dilmaç, B. (2000). İnsani değerler eğitimi programı. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1998>
- Kurt, M., & Benzer, S. (2022). Examining the STEM course plan preparation skills and opinions of preservice science teachers on STEM applications. *SBedergi*, 6(10), 84-107. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED620771.pdf>
- Kuru, G. (2023). *İlkokul sosyal bilgiler dersinde düşünme programı kullanılmasının öğrencilerinin eleştirel düşünme düzeylerine etkisi: Karma yöntem çalışması* (Tez no. 814655). [Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi.
- Mann, L., M. Radford, P. Burnett, S. Ford, M. Bond, K. Leung, H. Nakamura, G. Vaughan & K.S. Yang. (1998). Cross-cultural differences in self-reported decision-making style and confidence. *International Journal of Psychology*, 33(5), 325-335.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. SAGE Publications. <https://vivauniversity.wordpress.com/wp-content/uploads/2013/11/milesandhuberman1994.pdf>

- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 4, 5, 6 ve 7. sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812103847686-SOSYAL%20B%C4%B0LG%C4%B0LER%20%C3%96%C4%99ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2024a). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (1, 2 ve 3.sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/hayat-bilgisi-dersi>
- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2024b). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (4, 5, 6 ve 7.sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/sosyal-bilgiler-dersi>
- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2024c). *İlkokul Türkçe dersi öğretim programı (1, 2, 3 ve 4.sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/ilkokul-turkce-dersi>
- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2024d). *İlkokul matematik dersi öğretim programı (3 ve 4.sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/ilkokul-matematik-dersi>
- Millî Eğitim Bakanlığı, [MEB]. (2024e). *Fen bilimleri dersi öğretim programı (3, 4, 5, 6, 7 ve 8.sınıflar) Türkiye yüzyılı maarif modeli*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. <https://tymm.meb.gov.tr/ogretim-programlari/fen-bilimleri-dersi>
- Nelson, T. G. (2021). Exploring decision-based learning in an engineering context. In N. Wentworth, K. J. Plummer, & R. H. Swan (Eds.), *Decision-based learning: An innovative pedagogy that unpacks expert knowledge for the novice learner* (pp. 55–65): Emerald Publishing Limited.
- Okumuş, S. (2021). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğrenci merkezli etkinlik tasarlama becerilerinin geliştirilmesi: Bir eylem araştırması. *Millî Eğitim Dergisi*, 50(229), 93-127. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/905318>
- Onwuegbuzie, A. J., & Johnson, R. B. (2006). The validity issue in mixed research. *Research İn The Schools*, 13(1), 48-63. https://www.researchgate.net/publication/228340166_The_VValidity_Issues_in_Mixed_Research
- Owens, M. A., & Mills, E. R. (2021). Using decision-based learning to teach qualitative research evaluation. In N. Wentworth, K. J. Plummer, & R. H. Swan (Eds.), *Decision-based learning: An innovative pedagogy that unpacks expert knowledge for the novice learner* (pp. 93–102): Emerald Publishing Limited. 10.1108/978-1-80043-202-420211009
- Plano-Clark, V. L., & Ivankova, N. V. (2018). *Karma yöntemler araştırması: Alana yönelik bir kılavuz*. Ö. Çokluk Bökeoğlu (çev.). Nobel Akademik Yayıncılık.

- Plummer, K. J., Kebritchi, M., Leary, H. M., & Halverson, D. M. (2022). Enhancing critical thinking skills through decision-based learning. *Innovative Higher Education*, 47, 711–734. 10.1007/s10755-022-09595-9
- Plummer, K., Swan, R. H., & Lush, N. (2017). Introduction to decision-based learning paper presented at the 11th International Technology, Education and Development Conference, Valencia, Spain. 10.21125/inted.2017.0729
- Sansom, R. L., Suh, E., & Plummer, K. J. (2019). Decision-based learning: “If I just knew which equation to use, I know I could solve this problem!”. *Journal of Chemical Education*, 96(3), 445–454. 10.1021/acs.jchemed.8b00754
- Seçer, E., Korucu, T. Ş., Uzunlar, H., Dinç, G., & Özer, D. (2022). Sağlık alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin akademik öz-yeterlik düzeyleri ve problem çözme becerileri ile karar vermede öz-saygı ve karar verme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 9(1), 223–235. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1977562>
- Şahin, F. Y., & Ertural, H. (2020). Üniversite öğrencilerinin karar vermede özsaygısının ve karar verme stillerinin üst biliş ve öğrenilmiş güçlülüğe göre incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 48, 490–504.
- Tesseyman, S., Poulsen, T., Rainsdon-Meek, S., Leary, H., Sorensen, U., & Plummer, K. (2023). Decision-based learning for teaching arterial blood gas analysis. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 20(1). 10.1515/ijnes-2023-0028
- Tezgel, R. (2006). Yeni ilköğretim sosyal bilgiler dersi öğretim programında insan hakları ve değer eğitimi. *II. Uygulamalı Etik Kongresi Bildiri Kitabı*, 637–645, ODTÜ Yayınları. <http://www.receptezgel.com/?p=2208>
- Toraman, S. (2021) Karma yöntemler araştırması: Kısa tarihi, tanımı, bakış açıları ve temel kavramlar. *Nitel Sosyal Bilimler*, 3(1), 1–29. <https://doi.org/10.47105/nsb.847688>
- Vogeler, H. A., Plummer, K. J., Fischer, L., & Plummer, A. L. (2022). Decision-based learning: A journey from conception to implementation to iteration. *Educ Res: Theor Pract*, 33, 94–106. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1352348.pdf>
- Yağan Güder, S. (2015). *Okul öncesi ve ilkokul döneminde değerler eğitimi*. Eğiten Kitap.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- World Economic Forum (2023). These are the Top 10 job skills of tomorrow-and how long it takes to learn them. <https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learn-them/>